

en Berigelse af deres Liv; de maa i Virkeligheden, hvis denne Lov træder i Kraft, indskrænke deres Forbrug — hvis jeg maa bruge dette Ord, som det ærede Medlem for Københavns Amts 5te Valgkreds brugte — paa dette Omraade. At det vil komme til at svie til dem, og at de ville betragte det som et Tab, er der ingen Tvivl om.

Nu vil man maaske indvende, at disse Betragtninger kun passe, naar det drejer sig om god Kunst, Skuespilkunst og Musik, drejer det sig derimod om de andre Ting, som ere nævnte i Lovforslaget: Baller, Maskerader, Biografteatre osv., ville mange maaske mene, at den Betragtning, jeg her har gjort gældende, slet ikke holder Stik. Jeg skal gerne indrømme, at jeg slet ikke har noget imod, at f. Eks. offentlige Baller helt gaa af Brug. Jeg personlig bryder mig ikke noget om at gaa i Biografteater, jeg vil meget hellere se en god Forestilling paa et af de gode Teatre, desværre har jeg ikke saa gode Raad, at jeg kan gaa saa tit, jeg ønsker. Det kan ogsaa godt være, at det ærede Medlem for Københavns Amts 5te Valgkreds (Jerichow) har Ret i, at flere af Varietéerne byder paa en Del godt, men jeg kan ikke komme med saa højstemt en Lovprisning og saa kraftig en anbefaling for disse som det ærede Medlem, jeg kender heller ikke saa meget til dem, at jeg véd, om de ere det værd. Alt det lader jeg imidlertid staa hen, for det er umaadelig vanskeligt at drage Grænsen, og selv om ikke jeg mener at kunne have ret meget Udbytte af at gaa i Biografteater, skal jeg villig indrømme, at der ogsaa i saadanne kan bydes Ting, der maaske kunne have nogen Værdi, kunne være oplysende og opmuntrende, sætte Tankerne lidt i Bevægelse osv. Mulig gælder det ogsaa Varietéer, jeg skal ikke benægte det, dertil kender jeg for lidt til dem, men efter hvad det ærede Medlem for Københavns Amts 5te Valgkreds (Jerichow) udtalte, er det meget muligt, at der i Varietéerne kan bydes gode, opmuntrende, opdragende Ting; Smagen er jo forskellig, og hvad der har Værdi for den ene, har det ikke for den anden.

Jeg vil nævne et Eksempel, som ligger lidt udenfor denne Ramme: de gamle Viser; jeg tænker ikke paa de gamle Folkeviser, men de gamle Bondeviser eller Kæresteviser, saadanne som den, der begynder

med disse Ord: „Jeg gaar i tusind Tanker og elsker den, jeg ej kan faa.“ Den Slags Viser ere sungne af mange Mennesker ude paa Landet, rimeligvis ogsaa i Byerne, og utvivlsomt have mange af de Mennesker, som have sunget dem, i disse simpelt formede, naive, enfoldige Viser, som vi maaske smile ad, faaet Luft for deres Følelser, deres Glæder, Sorger og Vemod, ligesom andre — jeg kan godt sige mere kultiverede Mennesker — i Viser og Sange, der være mere kunstnerisk udformede, men det kan være, at det har været de samme menneskelige Følelser, som paa forskellig Maade have faaet Udtryk her. Naar man gennemgaar hele den Trinrække af Dannelsesstadier og Udviklingsstandpunkter, hvorpaa Mennesker kunne staa, og sammenligner, hvad der kan bydes til Underholdning og Opmuntring af Kunst og lignende, er det vanskeligt at sige, hvad der har størst Værdi: om det højt udviklede, kultiverede Menneske har mere Udbytte af et meget fint Kunstværk end den, som ikke har en saadan Udvikling, kan have af den simple og enfoldige Vise, som dog maaske er Udtryk for det, der rører sig i vedkommende Menneskes Indre.

Denne Betragtning vilde jeg gerne have Lov at gøre gældende, naar jeg nu forlader mit faste Stæde, det, som vi alle ere enige om er godt, den gode Skuespilkunst og den gode Musik, og gaar over til de andre Former for Forlystelser, som Lovforslaget omtaler. Her kan jeg ikke afgøre, hvad der for de enkelte Menneskers Vedkommende er det virkelig gode eller mindre gode eller værdiløse eller maaske skadelige, og jeg vil gerne saa kraftigt som muligt betone, at det skal Staten og Lovgivningsmagten ikke afgøre, men vi skulle bidrage til at opdrage Befolkningen saaledes, at saa mange som muligt faa deres Smag forædlet, saa at de selv kunne sætte en Grænse for, hvad der er godt, selv kunne vælge de virkelig gode Ting og lade Brasen og Gøglet fare. Vi skulle ikke øve nogen Censur, men ønske, at enhver især bliver moden til saa vidt muligt selv at vælge og dømme og at sætte Grænsen imellem, hvad der er god Kunst og hvad der er Gøgl, ja, maaske ligefrem af skadelig Art.

Jeg tror ikke — og det er maaske heller ikke Lovforslagets Mening — at det vil bi-